

Türkiye'nin ve Çoruh Vadisinin Kuşlar Açısından Önemi

Doğu Anadolu Turizm Geliştirme Projesi
IV. Çoruh Vadisi Kuş Gözlem Festivali
Erzurum, Türkiye

Kuş Çeřitliliđine Genel Bakıř

- Dñnyada 9702 kuş türñ bulunmaktadır
- Batı paleartik coğrafi bölgesinde günümüze kadar 964 kuş türñ
- Türkiye'de günümüze kadar 463 tür kuş tanımlanmıştır

Türkiye Listesine Son Eklenenler

- Büyük üveyik (Oriental Turtle Dove / *Streptopelia orientalis*) Ocak 2011
- Küçük Pelikan (*Pelecanus rufescens* / Pink-backed pelican), Mayıs 2011

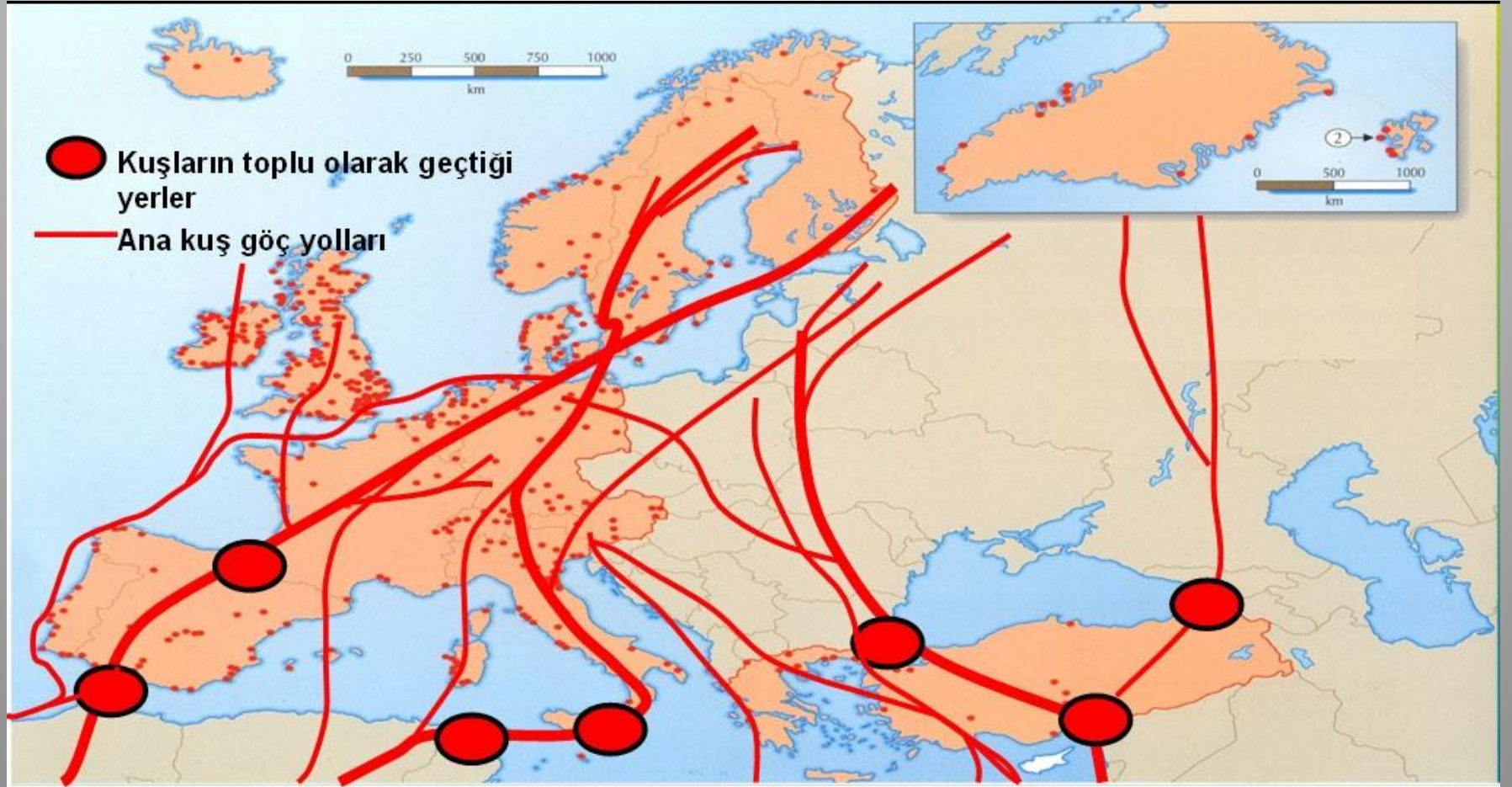
Türkiye Kuşları

- 376 tür Türkiye'de düzenli olarak görülür, diğerleri düzensiz ve rastlantısal konuk olarak görülür
- 304 tür ise ülkemiz sınırlarında üremektedir

Coğrafik Özelliğımız

- Türkiye Batı Palearktik Coğrafi Bölgesi içerisinde yer alır
- Ülkemiz orta zenginlikte bir ılıman kuşak avifaunasına sahiptir
- Coğrafi konumu nedeniyle Türkiye önemli göç yolları üzerindedir





Kuş Çeřitliliđimizin Nedenleri

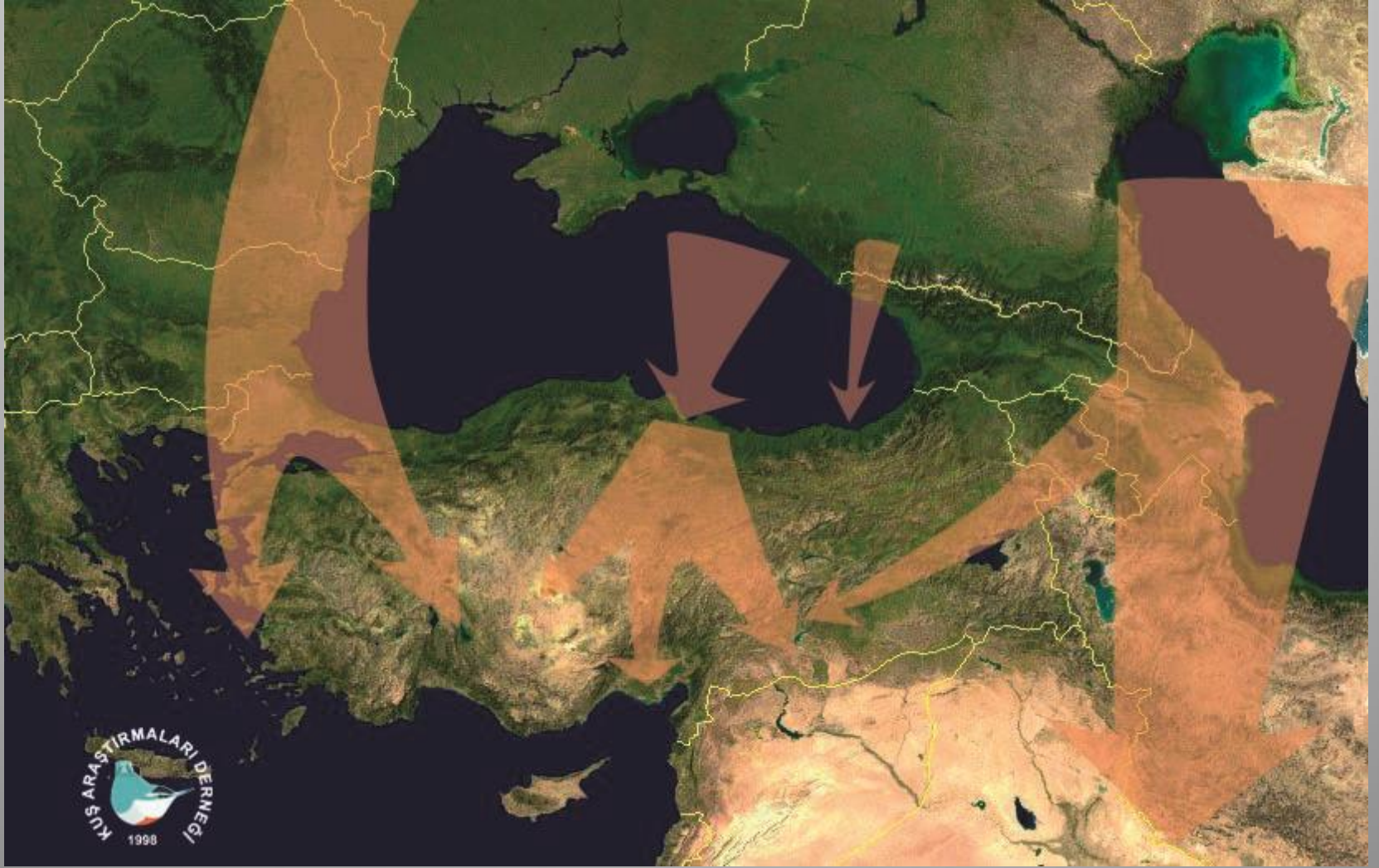
- Farklı iklimlerin ve farklı kara parçalarının birleştiği bir noktada yer almak
- Avrupa-Sibirya, Akdeniz ve İnan-Turan biyomlarının özelliklerine sahip olmak
- Ormanlar, sulakalanlar, kıyıları, dağlar ve alpin çayırlar gibi pek çok yaşam alanına sahip olmak

Göç

- Kuşlarda temel olarak iki farklı göç etme şekli vardır.
- Aktif olarak göç edenler
- Süzülerek göç edenler

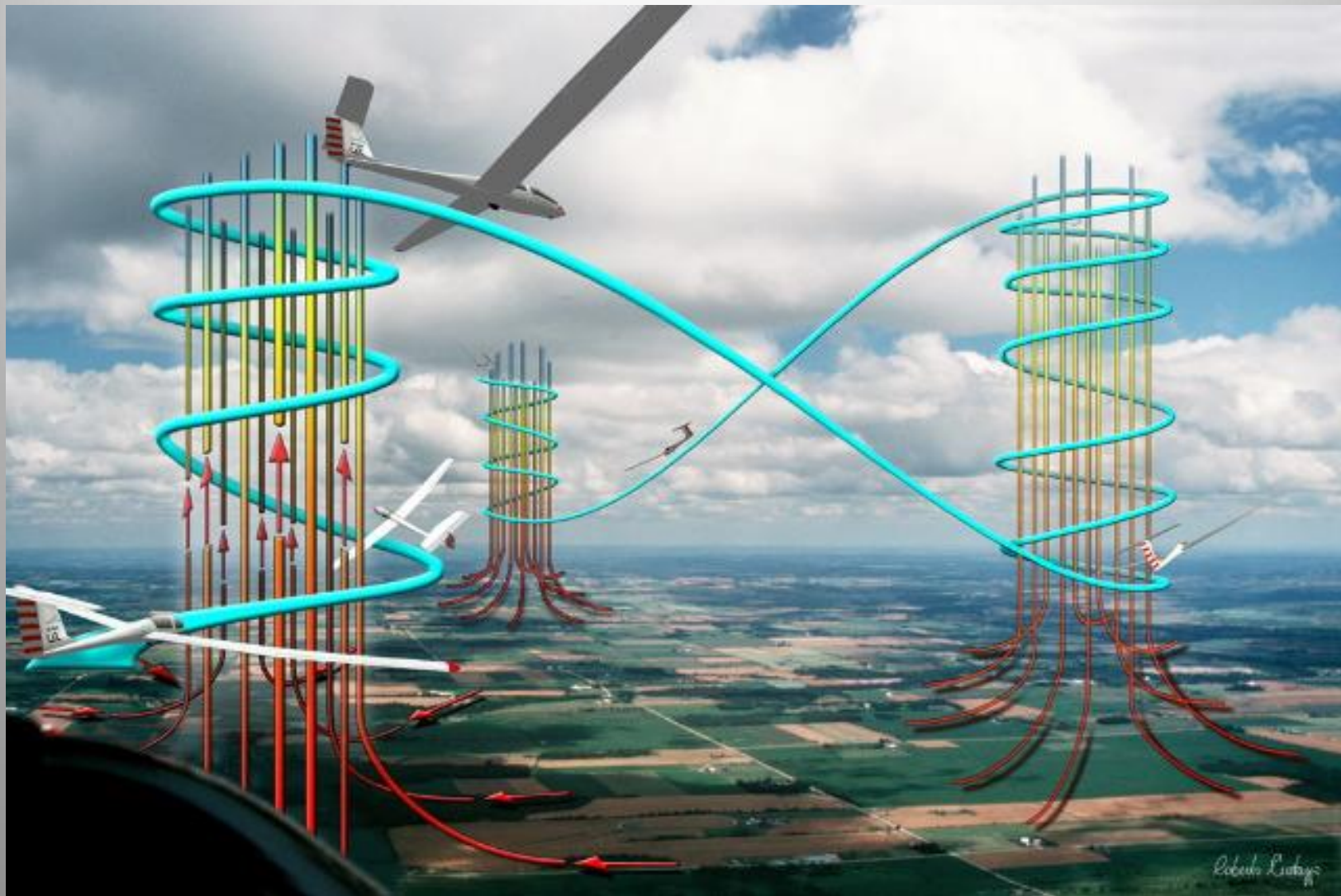
Aktif G    Edenler

-  t c ler ve sokuŐlarının çoğu gece geniş cepheleri kullanarak aktif olarak g   ederler.
- Bu sırada biriktirdikleri yağları enerji olarak kullanırlar ve denizleri hiç durmadan geçebilirler.



Süzülerek Göç Edenler

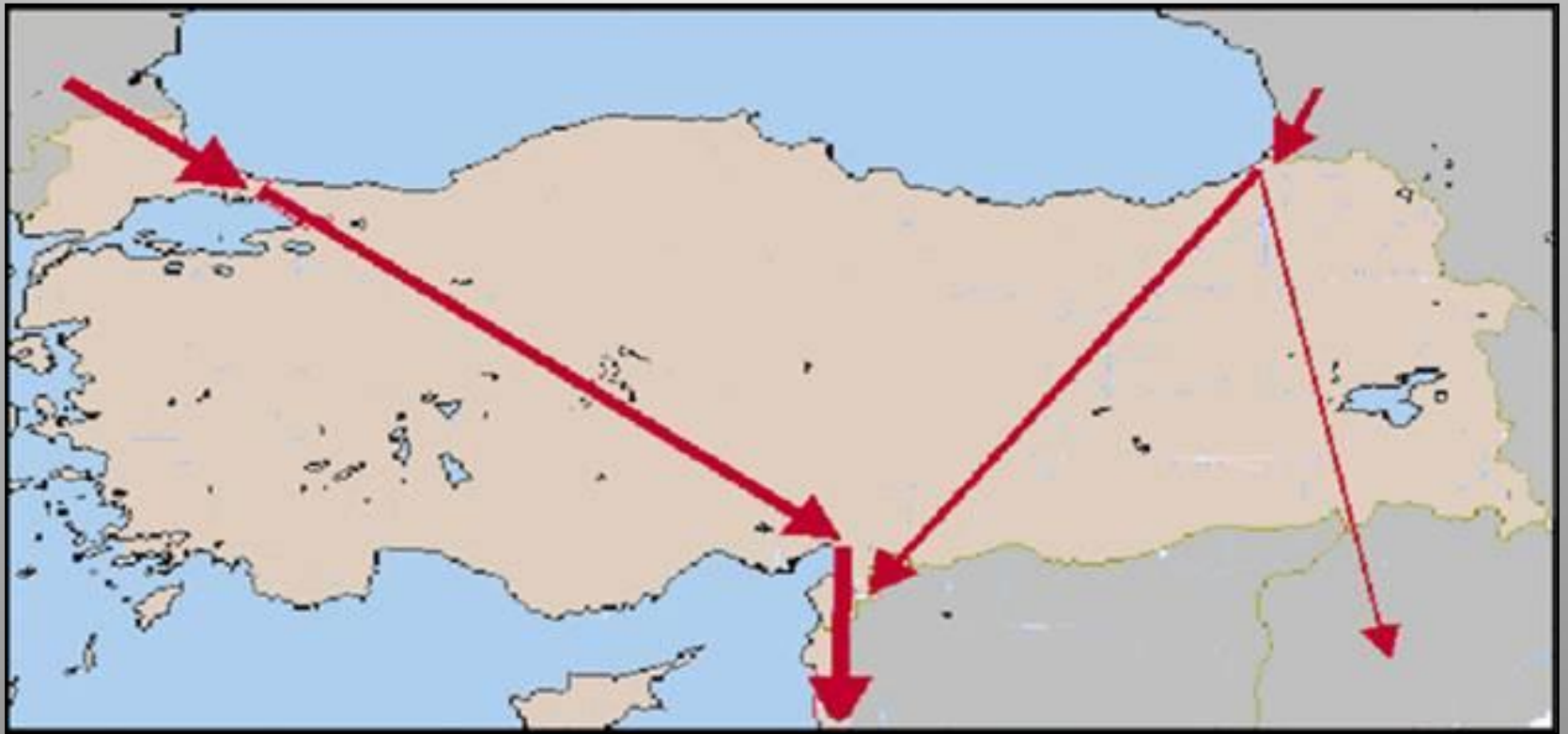
- Yırtıcılar, leylekler ve pelikanlar gibi geniş kanatlara sahip kuşlar süzülerek göç ederler
- Bu sırada karaların üzerinde güneş ışığının etkisiyle havanın ısınması ve sütunlar halinde yükselmesi olayını kullanırlar
- Göçlerini çok az enerji harcayarak tamamlarlar ve genelden daha az beslenirler





Türkiye'deki Karasal Dar Boğazlar

- Dar boğazlar süzülerek göç eden kuşların coğrafi şartlar nedeniyle göç sırasında yoğunlaştıkları bölgelerdir.
- Türkiye'de 3 tane dar boğaz bulunur
- Kuzeybatıda İstanbul Boğazı
- Kuzeydoğuda Arhavi-Borçka
- Güneyde Belen



Çoruh Vadisi

- Çoruh nehri Erzurum'un kuzeyindeki Mescit dağlarından doğar
- 376 km olan uzunluğunun 354 km'si Türkiye sınırları içerisindedir

Çoruh Vadisi

- Çoruh vadisi ve yakın çevresindeki habitatlarda bu bölgeye özgü kuş türlerini barındırır
- Kafkas çıvgını / *Phylloscopus sindianus* / Mountain chiffchaff
- Dağ horozu / Caucasian grouse / *Tetrao mlokosiewiczi*

Çoruh Vadisi

- Doğu karadeniz bölgesindeki en önemli göç yoludur
- Yüksek dağların arasında düşük rakımı ile göçmen kuşlar için otoyol görevi görür
- Her yıl ilkbahar ve sonbahar aylarında 200.000'den fazla yırtıcı kuş vadiden göç eder
-

Çoruh Vadisi

- İlkbahar göçü en yoğun olarak Nisan ve Mayıs aylarında
- Sonbahar göçü ise Ağustos ayı ortası ile Ekim ayı ortası arasında gerçekleşir
- Sonbahar göçü sırasında bazı günler içerisinde görülen göçmen kuş sayısı 10.000'in üzerinde olmaktadır

Çoruh Vadisi

- 2005-2007 yılları arasında Çoruh ve Tortum Vadisi, İspir, Uzundere ve Yusufeli'ni kapsayan ayrıntılı bir kuş çalışması yapılmıştır (Bekir, 2008)
- Bu çalışmada toplam 207 farklı kuş türü tanımlanmıştır

Kaynaklar

- Can, O. 2001. Belen geçidi ve Hatay ili üzerinde süzülerek göç eden kuşlar üzerine çalışmalar, doktora tezi
- Bekir, S. 2008. Çoruh vadisi kuşları
- BirdLife International internet sitesi
- Trakuş internet sitesi
- Bilgin, C. Eđitim notları, 1. Kuş gözlem okulu
- Arıhan, O. Eđitim notları, Dođa gözlem okulları
- zbahar, İ. Eđitim notları, 9. Kuş gözlem okulu